

KINGUAASSIUTITIGUT KILLISSAMIK QAANGIIFFIGINITTOQARAANGAT

Når der er sket et seksuelt overgreb

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

KINGUAASSIUTITIGUT KILLISSAMIK QAANGIIFFIGINITTOQARAANGAT

Paasillugu pasitsaasineqarpalluunniit meerasaq kinguaassiutitigut killissamik qaangiiffigitinneqarsi masoq angajoqqaanut qanigisaasunullu tupaanartorujussuvoq. Eqqarsaaterpassuit niaqqumi ingerlaartarput, sunalu tamarmi paasiuminaattarpoq. Qanoq pisoqassava? Una quppersagaaraq susoqarneranik paasissutissiisaaq, taamaalilluta meeraq susimanersoq paasiniassagatsigu, qanorlu pitsaanerpaamik ikiorsinnaagipput.

Kommuuni politiilluunniit kinguaassiutitigut killissamik qaangiiffigitittoqarneranik ilisimatinneqarunik tamanna misissortarpaat. Kommuunip pasisaqarnermik paasitinneqarnertik aallaavigalugu misissuineq aallartittarpaat. Pasinnineq sumik aallaaveqarnersoq paasissutissanillu sunik peqarnertik tunngavigalugu misissortarpaat. Paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit politiinut unnerluutiginnittarput. Pasinninnertaaq aallaavigalugu ilaatigut politiinut toqqaanaq saaffiginittoqartarpoq, taava politiit kommuunimut saaffiginntarput. Politiit paasinaaneq aallartittarpaat. Politiit inummik aaliangersimasumik pasisaqarnermik pissutissaqarsorigunikkumut, inuk unnerluutigineqartarpoq. Unnerluussisullu (politiit) nalilertarpaat pasisamat/unnerluutigineqartumut tunngaviusunik eqqartuussisoqarnissaanut uppersaatinik naammatunik peqartoqarnersoq.

KALAALLIT NUNAANNI POLITIIT

Politiit inummik aalajangersimasumik toqqaasarput, suliap ingerlanerani apeqqutissaqartillusi attaveqarfissannik/-sassinnik. Politiit pisimasoq misissornerani killissamik qaangiiffiginittoqarneranik nalunaaruteqartoq, inuillu killissamik qaangiiffiginittoqarneranik ilisimasaqarsinnaasut apersortarpaat. Meeraq politiit oqaloqatigineqassaaq. Tamannalu naliginnaasumik apersuinikkut imaluunniit video atorlugu pisinnaavoq.

VIDEO ATORLUGU IMALUUNNIIT NALINGINNAASUMIK APERSUINEQ

Meeqqat 12-nik imaluunniit taakku ataallugilluunniit ukioqarsimapat video atorlugu politiit apersorneqassaaq. Tamanna isumaqarpoq, meeqqavit video atorlugu apersorneqarnerani nassuiaatai immiunneqassasut kingusinnerusukkullu eqqartuussivimmi uppersaatinut atorneqassalluni.

Nuummi video atorlugu apersuinerit Saaffimmi ingerlanneqartarput. Saaffiup sulisui sumiiffimmiissapput takkukkussilu isumagissallusi. Meeqqap video atorlugu apersuinerup nalaani apersuisoq inimeeqatigisavaa. Inillu sanianiissapput politiit paasinaasartui, Saaffimmi sulisoq, meeqqap illersuisua kiisalu unnerluutigineqartup illersuisua, taakkulu videokkut apersuineq isiginnaarutikkut (tv) malinnaaffigisavaat.

Angajoqqaat qanigisalluunniit videokkut apersuineq imaluunniit naliginnaasumik apersuineq ingerlatillugu isiginnaarsinnaangillat. Apersuinerup nalaani inimi allami utaqqinissarfimmi isersimaartinneqassaasi.

Pasineqartoq/unnerluutigineqartoq video atorlugu apersuinerimi peqataassanngilaq, tunngaviusumilli illersuisua sinnerlugu peqataatinneqartarpoq.

Video atorlugu apersuinisaaq kingusinnerpaamik ulloq sioqqullugu politiit apersuisussamik inummik isumaginnittoqarfimmiit sullissisumik angerlarsimaffissinnut pulaarneqassaasi. Pulaarnerup tunngavigaa meeqqap sapinngisamik toqqissisimanissaa anguniarlugu, qanorlu pisoqarnissaanut piareersarniarlugu.

Illoqarfiit ilaanni video atorlugu apersuinerit kommuunip meeqqanut-ilaqutariinnullu sullissiviani ingerlanneqartarpoq, allanilu inini tamassumunnga atugassiannngortitani ingerlanneqartarluni.

Meeraq 12-t qulaallugit ukioqarpat politiit nalinginnaasumik apersu-isorneqassapput, meearlu eqqartuussivimmi uppernarsaassalluni. Pingaartuuvoq ilissi angajoqqaatut apersuinissap tungaanut meearsi innarlerneqarsimanera pillugu apersussannnginnassiuk. Tamanna meeqqamut akornutaaginnarsinnaavoq, eqqaamasaanullu sunniuteqarsinnaalluni. Ernumassuteqarussi apeqqtissaqarussiluunniit Saaffik imaluunniit tamakkuninnga sulianik ilinniarsimasoq saaffigisigit. Meeraq eqqartuussivimmut uppernarsaasussatut qaaqquneqaruni pisuusaaatitaavoq ornigunnissaminut, eqqortumillu oqalulluni. Illit eqqartuussivimmi nammineq uppernarsaasuussannngikkuit, uppernarsaasup nasuaassinerani najuussinnaavutit. Namminerlu uppernarsaasuussaguit aatsaat uppernarsaareernerup kingorna eqqartuussivimmiissinnavutit. Eqqartuusineq matoqqasumik ingerlanneqartarpoq, arlaleriarluni videokut apersuisimanermi immiussaq takuneqaqattaarsinnaavoq, nalinginnaasumillu apersuineq ingerlanneqartarpoq. Tamanna isumaqarpoq inuit kikkulluunniit meeqqap nassuaanerani isersimatitaasinnaanngitsut. Arlaannik meeqqap toqqissisimanissaa imaluunniit atorfissaqartitsinissaa naapertorlugu immikkut eqqarsaateqarussi, tamanna politiini ataveqarfigisartagarsi imaluunniit illersuisumut isumaqatigiissuteqarfigissavarsi.

ILLERSUISOQ

Illit meeqqat kinguaassiutitigut killissamik qaangiiffigitinneqarsimappat, eqqartuussuserisumik akeqanngitsumik ikiorneqarsinnaavoq, taannalu aamma taaneqartarpoq illersuisoq. Illersuisoq suliap ingerlanerani illit meeqqallu ikiorsinnaavaasi. Taanna siunnersuillunilu ilitersuisinnaavoq, imaluunniit taarsiiffigineqarnissamut ikiuussinnaavoq. Illersuisussaq eqqartuussiviup toqqartarpaa. Illit aamma nammineq illersuisussamik siunnersuuteqarsinnaavutit.

PEQQJNNISSAQARFIMMI

Suliat ilaanni meeqqavit nakorsamit misissorneqarnissaa pisariaqarsinnaavoq. Tamannalu eqqartuussinermi uppernarsaateqarnissamut atorneqarsinnaalluni. Meearsi nakorsamit misissorneqassappat ilinnik/ilissinnik isumaqatigiissutigineqassaaq.

SULIAQ NAAMMASSIPPAT

Suliaq eqqartuussivimmi suliarineqareerpat qanoq inerneqarsimaneranik nalunaarfigineqassaasi. Ilaatigut uppernarsaatit naammaneq ajormata pasisap/unnerluutigisamik eqqartuussinissaq pinngitsoortarpoq. Tamannalu isumaqarpoq suliap toqqorneqarallanneranut. Tassani aamma illit/ilissi paasinianerup qanoq inerneqarsimaneranik nalunaarfigineqassaasi Kommuunip inissisimanera Inuit tamarmik kommuunimi sullissisoqartarput. Meearsi kinguaassiutitigut killissamik qaangiiffigitinneqarsimappat kommuunimi sullissisoq ilisimatinneqassaaq. Sullissisoq ilissinnik ikiuussinnaavoq. Saaffiup kommuuni suleqatigilluarpaa.

QISUARIAATITIT

Meearsi kinguaassiutitigut killissamik qaangiiffigitinneqarsimappat apeqquterpassuit saqqummerassapput, imminut pisuutinneq, angajoqqa ajunerluttutut imminut isigalusi, kamanneq imaluunniit eqqarsaatigalugu meeara illersornissaanut qanoq iliorsimassangaluarpunga. Piviusorli imaappoq kikkulluunniit kinguaassiutitigut killissamik qaangiiffigineqarsinnaanermik eqqungaasinnaapput. Angajoqqaat misigisanut sakkortuunut assigiinngitsorujussuarmik qisuariartarput, soorlu kinguaassiutitigut killissamik qaangiiffiginnittoqarsimatillugu. Angajoqqaat nammineq inuillu allat killissaat sumiinnerinik, meeqqaminnullu qanoq naatsorsuuteqarnissaq tassanngaanaq nalornilertarpat, qisuariarnerit taamaattut pissutsit taamaatillugit nalinginnaapput. Saaffik ikiortingalugu eqqarsaatersuutisi misigisasilu pillugit, meeqqasi qanoq pitsaanerpaamik tapersorsornissaannut oqaloqatigiissutigisinnaavarsi.

MEEQQATTAT IKIORSERNISSAANUT SUMI IKIORNEQARSINNAAVUGUT?

Saaffimmi periarfissaqarpusi meeqat illillu/ilissilu misigisimasat pil-lugit oqaloqatiginnissassinnut. Saaffik oqaloqatiginninnissaq meeqqa-nut inuusuttuaqqanullu 0-18 ukiulinnut neqerooruteqarpoq, aammalu angajoqqaanut qanigisanullu tapersersortissatut oqaloqatiginninnissat neqeroortarluni. Meeqqat, inuusuttuaqqat, angajoqqaat qanigisaasullu assigiinngitsumik kinguaassiutitigut killissamik qaangiiffigitinnernut qisuariartarput, pisimasorlu pillugu oqaloqatiginnikkusussuseqarnerat assigiinngittarluni. Tamannalu pillugu Saaffimmiit ikiuussinnaavugut. Video atorlugu meeqqannik apersuisoqarsimappat, Saaffiup aper-suinerup kingorna nassuiaatissavaatit/-vaasi qanoq ikiorneqarnissassin-nut periarfissaqarnersoq.

Nalinginnaasumik apersuisoqarsimappat, taava politiit, kommuuni imalu-unniit peqqinnissaqarfik uagutsinnut saaffiginninnissassinnik ikiorsin-naavaasi. Naammineerlusi saaffiginnissimangikkussi.

Nuup avataani najugaqarussi qanoq periarfissaqarnerlusi kommuunimi inunnik isumaginnittoqarfimmi sullisisunut imaluunniit sumiiffimmi meeqqanut - ilaqutariinnullu sullissivimmut saaffiginnissinnaavusi.

NÅR DER ER SKET ET SEKSUELT OVERGREB

Det er en stor forskrækkelse for forældre og andre pårørende at finde ud af, at ens barn har været udsat for seksuelle overgreb, eller at man har mistanke om det.

Mange tanker går gennem ens hoved, og det hele kan virke uoverskueligt. Hvad skal der ske?

Denne lille pjece vil hjælpe med at skabe et overblik, således at vi kan finde ud af, hvad der er sket med dit barn, og hvordan vi bedst muligt kan hjælpe dit barn.

MISTANKEN OM ET SEKSUELT OVERGREB

Når kommunen eller politiet bliver gjort opmærksom på, at der muligvis har fundet et seksuelt overgreb sted, undersøger de sagen.

Kommunen igangsætter en undersøgelse ud fra den mistanke, de er blevet gjort opmærksom på. De kigger på omfanget af mistanken, og hvilke oplysninger de har. Ud fra oplysningerne laver de en anmeldelse til politiet. I nogle tilfælde går mistanken til politiet først. Er det tilfældet, henvender politiet sig til kommunen.

Politiet igangsætter en efterforskning af sagen. Hvis politiet vurderer, at der er grund til at mistænke en bestemt person for overgrebet, sigtes denne person.

Anklagemyndigheden (politiet) vurderer herefter, om der er beviser nok til at få rejst tiltale mod den mistænkte/sigtede med henblik på domsforhandling.

HOS GRØNLANDS POLITI

Politiet udpeger en bestemt kontaktperson til dig/jer, som I kan kontakte, hvis I har spørgsmål til sagens gang.

Politiet efterforsker sagen ved at tale med den person, der har anmeldt overgrebet, samt de personer, der eventuelt skulle vide noget om overgrebet.

Politiet skal også tale med dit barn. Dette foregår enten ved videoafhøring eller almindelig afhøring.

VIDEOAFHØRING OG ALMINDELIG AFHØRING

Hvis dit barn er 12 år eller derunder, vil politiet foretage en videoafhøring af dit barn.

Det betyder, at dit barns forklaring vil blive optaget på video, som senere kan anvendes som bevismateriale i retten.

I Nuuk foretages videoafhøringen i Saaffik. Saaffiks personale vil være til stede og tage imod jer. Under selve videoafhøringen vil barnet sidde samme med videoafhøreren i eget lokale. I et lokale ved siden af vil politiets efterforsker, personale fra Saaffik, barnets bisidder og/eller bistandsadvokat samt sigtedes forsvarer sidde og følge videoafhøringen på tv. Forældre eller andre pårørende må ikke overvære videoafhøringen eller den almindelige afhøring, mens de pågår. Under videoafhøringen og den almindelige afhøring vil du/I få mulighed for at sidde i et andet rum og vente.

Den mistænkte/sigtede deltager ikke i videoafhøringen, men er som udgangspunkt repræsenteret igennem en forsvarsadvokat.

Senest dagen før videoafhøringen vil videoafhøreren fra politiet og jeres sagsbehandler besøge jer i jeres hjem. Besøget er til for at skabe mest mulig tryghed for dit barn og for at forberede jeres barn på, hvad der skal ske.

I nogle byer foretages videoafhøringen i kommunens børne- og familiecenter, andre steder foretages videoafhøringen i lokaler, der oprettes til dette.

Hvis barnet er over 12 år, foretages der en almindelig afhøring ved politiet, og barnet vil også skulle vidne i retten.

Det er vigtigt, at I som forældre i tiden før afhøringen ikke udspørger jeres barn om overgrebet. Dette kan virke forstyrrende på barnet og dets hukommelse. Tal i stedet for med Saaffik eller andre professionelle om jeres bekymringer og spørgsmål.

Hvis barnet bliver indkaldt som vidne i retten, har barnet pligt til at møde op og tale sandt. Hvis du ikke selv skal vidne i retten, kan du være til stede under vidneforklaringen. Hvis du selv skal vidne, kan du først være til stede efter, du har afgivet forklaring.

I flere tilfælde vil afspilningen af videoafhøringen samt den almindelige afhøring i retten foregå inden for lukkede døre. Det betyder, at offentligheden ikke helt eller delvist har adgang til at se eller høre barnets forklaring.

Er der nogle særlige hensyn, der skal tages i forhold til barnets tryghed eller andre behov, kan dette aftales med jeres kontaktperson ved politiet eller jeres bistandsadvokat.

BISTANDSADVOKAT

Hvis dit barn har været udsat for seksuelle overgreb, kan dit barn få en gratis advokat. Dette kaldes en bistandsadvokat. Bistandsadvokaten skal hjælpe barnet og dig, mens sagen er i gang. Dette kan være med råd og vejledning eller hjælp til erstatning. Bistandsadvokaten vælges af retten. Du vil også selv kunne foreslå en advokat.

VED SUNDHEDSVÆSENEN

I nogle sager er det nødvendigt, at dit barn bliver undersøgt af en læge. Dette kan handle om at sikre beviser til retssagen. Det vil blive aftalt med dig/jer, hvis jeres barn skal undersøges af en læge.

NÅR SAGEN ER SLUT

Når sagen har været ved retten, vil du/I få besked om sagens udfald. I nogle tilfælde er der ikke nok beviser i en sag, og der vil ikke kunne rejses tiltale mod den mistænkte/sigtede. Det betyder, at sagen henlægges. Igen vil du/I få besked om efterforskningens udfald.

KOMMUNENS ROLLE

Alle mennesker har en sagsbehandler ved kommunen. Hvis jeres barn har været udsat for seksuelle overgreb, vil jeres sagsbehandler i kommunen blive gjort opmærksom på dette. Jeres sagsbehandler er til for at hjælpe dit barn og jer. Saaffik har et godt samarbejde med kommunen.

DINE REAKTIONER

Hvis ens barn har været udsat for seksuelle overgreb, kan man have mange spørgsmål, føle skyld, føle sig som en dårlig forælder, være vred eller tænke over, hvad man kunne have gjort anderledes for at beskytte sit barn. Men fakta er, at seksuelle overgreb kan ske for alle. Forældre reagerer meget forskelligt på traumatiske oplevelser som seksuelle overgreb. Forældre bliver måske pludselig usikre på egne og andres grænser, udsagn, og hvilke forventninger de må have til deres børn. Disse reaktioner er normale reaktioner på unormale omstændigheder. I Saaffik kan I tale om jeres tanker og oplevelser og få talt om, hvordan I bedst støtter jeres barn.

HVOR FÅR VI HJÆLP TIL AT STØTTE VORES BARN?

I Saaffik er der mulighed for, at dit barn og du/ier som forældre kan tale med nogle om jeres oplevelser. Saaffik tilbyder samtalerapi til børn og unge i aldersgruppen 0-18 år og støttende samtaler til forældre og pårørende. Børn og unge kan som forældre og pårørende reagere forskelligt på seksuelle overgreb og have forskellige behov for at tale om det. Dette kan vi hjælpe med i Saaffik. Hvis der er foretaget en videoafhøring af dit barn, vil Saaffik efter vide-

oafhøringen forklare dig/ier, hvilke muligheder I har for at få hjælp. Hvis der er foretaget en almindelig afhøring, kan politiet, kommunen eller sundhedsvæsenet hjælpe jer med at etablere kontakt til os. I kan også selv henvende jer. Bor I uden for Nuuk, vil I kunne kontakte jeres sagsbehandler ved kommunen eller jeres lokale børne- og familiecenter og høre dem om jeres muligheder.

SAAFFIGINNINNERMI ATTAVEQARFISSAQ:

Kontaktoplysninger til Saaffik:

NIELS HAMMEKENIP AQQUTAA 41
POSTBOKS 1755
3900 NUUK
TLF.: (+299) 346011
E-MAIL: SAAFFIK@NANOQ.GL
HJEMMESIDE: WWW.SAAFFIK.GL

Quppersakkami suliarinnittoq | Denne pjece er udarbejdet af:

Psykolog Camilla Nymand Petersen, Saaffik

Kalaallit Nunaanni politiinut pineqartoq pillugu siunnersuiqatigiinnermut qujanaq

Tak til Grønlands Politi for den faglige sparring

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Ilaqutariinnermut Inatsisinillu Atuutitsinermit Naalakkersuisoqarfik
Departementet for Familie og Justitsvæsen